

XVI. Musiikkilautakunta.

Musiikkilautakunnan vuodelta 1932 laatima kertomus toiminnastaan oli seuraavan sisältöinen:

Musiikkilautakunnan kokoonpano ja työ. Vuodeksi 1932 valitsi kaupunginvaltuusto musiikkilautakunnan jäseniksi kauppaneuvos A. Niklanderin, johtaja H. Ramsayn, rouva E. von Frenckellin, vaatturi T. Hiekkarannan ja puhelinmontööri E. Skogin, joista kauppaneuvos Niklander toimi puheenjohtajana ja johtaja Ramsay varapuheenjohtajana. Kaupunginhallituksen edustajana toimi rahatoimenjohtaja V. Hupli. Sihteerin tehtäviä hoiti vanhempi oikeusneuvosmies K. Furuholm.

Vuoden varrella lautakunta kokoontui 13 kertaa, sen kokouksissa pidettyjen pöytäkirjain pykäläluku oli yhteensä 150. Lähtevien kirjeiden lukumäärä oli 86.

Kaupunginorkesterin toiminta. Orkesterin miesluku oli kalenterivuonna 1932 kuten edellisinäkin vuosina 69. Orkesterin taiteellisena johtajana toimi professori Robert Kajanus kesäkuun 1 päivään. Syyskuun 1 päivänä ryhtyi uudeksi johtajaksi valittu professori Georg Schnéevoigt toimeensa.

Vuoden varrella toimeenpantiin 16 varsinaista sinfoniakonserttia, joista Robert Kajanus johti 5, Georg Schnéevoigt 8, Vaclav Talich yhden, Armas Järnefelt yhden ja Toivo Haapanen yhden sekä Selim Palmgren osittain yhden. Kansansinfoniakonsertteja ja kansankonsertteja annettiin kaikkiaan 30. Kansansinfoniakonserteista johti Robert Kajanus 4, Georg Schnéevoigt 6, Willy Burmeister yhden ja Armas Järnefelt yhden sekä kansankonserteista Ossian Fohström 7, N. van Gilse van der Pals 3, Arvo Hannikainen 5, Martti Similä yhden ja Georg Schnéevoigt 2 (Valssin kehitys aikojen kuluessa ja Strauss-päiväkonsertin). Ylimääräisiä konsertteja annettiin 6, niistä yksi sinfoniakonsertti, yksi kansansinfoniakonsertti ja kolme muuta konserttia (Valssin kehitys, Huumoria musiikissa ja jäähyväiskonsertti), kaikki Georg Schnéevoigtin johtamina, ynnä Vappu-päiväkonsertti Ossian Fohströmin johdolla.

Orkesteri avusti 149 oopperanäytännössä ja 6 yksityisessä konsertissa.

Sinfoniakonserteissa esiintyvät seuraavat solistit: Hanna Granfelt, Emmi Leisner, Antoinette Toini, Aulikki Rautavaara, Signe Liljeqvist, Väinö Sola ja Oiva Soini (laulu), Anja Ignatius, Arvo Hannikainen ja Cecilia Hansen (viulu), Laila Aavatsmark ja François Goldenberg (piano) sekä Tibor de Machula (cello). Sitäpaitsi esiintyivät Kansalliskuoro ja Laulu-miehet.

Sinfoniakonserteissa esitettiin seuraavat sävellykset: a) kotimaisia sävellyksiä: Jean Sibelius: Sinfonia IV, Viulukonsertti d-molli, Sinfonia V, Koskenlaskijan morsiamet, Maan virsi, Sinfonia II d-duuri; Toivo Kuula: Hiedet virvoja viritti; Väinö Raitio: Joutsenet; Ernest Pingoud: Un chevalier sans peur et sans reproche, Profeetta, sävelruno suurelle orkesterille; Selim

Palmgren: Ballaadi; Erkki Melartin: Symphonische Musik, Sinfonia VI; Aarre Merikanto: Pan, sinfoninen runo sarja n:o 1 orkesterille; Sulho Ranta: Endymeon sinfoninen fragmentti; Eino Linnala: Suomalainen rapsodia.

b) ulkomaisia sävellyksiä: Berwald: Sinfonie singulière; Dvorak: Zigeunermelodien (sov. E. Pingoud); Rocco: La Cella azzura; Bach-Respighi: Passacaglia ja fuuga c-molli; Bach-Reger: Sarja g-molli; Beethoven: Sinfonia V, Pianokonsertti g-duuri, Sinfonia VI d-duuri, Alkusoitto Leonore III, Viulukonsertti d-duuri, Sinfonia VI f-duuri, Sinfonia IX; Debussy: Deux nocturnes; Franck: Sinfonia d-molli; Borodin: Sinfonia I Ess-duuri; Haydn: Sinfonia XII b-duuri, Cellokonsertti d-duuri, Sinfonia XIII g-duuri; Weber: Alkusoitto Taika-ampuja; Tschaiikowsky: Sinfonia VI h-molli, Konsertti viululle ja orkesterille d-duuri; Mahler: Sinfonia V; Brahms: Pianokonsertti b-duuri, Sinfonia I c-molli, Rapsodia, Traagillinen alkusoitto, Muunnelmia Haydnin teemasta; Schubert: Sinfonia VII c-duuri; Bruchner: Sinfonia VI a-duuri; Mossolow: Koneiden musiikkia; Reger: Muunnelmia ja fuuga Mozartin teemasta.

Varsinaisissa sinfoniakonserteissa kävi kaikkiaan 5,364 henkilöä eli keskimäärin 335 henkilöä konserttia kohden, varsinaisissa kansansinfonia- ja kansankonserteissa 9,792 henkilöä eli keskimäärin 326.4 henkilöä konserttia kohden. Vastaavat numerot vuonna 1931 olivat sinfoniakonserteissa 5,477 henkilöä ja kansankonserteissa 10,686 henkilöä. Ylimääräisissä konserteissa oli kaikkiaan 2,927 henkilöä.

Taloudelliset tulokset. Kaupunginorkesterin toiminnan taloudellisista tuloksista esitettäköön seuraavat tiedot:

Tulot orkesterin työstä vuonna 1932 olivat 937,289: 35 markkaa, josta summasta kuitenkin kaupunginkassaan kertyi 72,000 markkaa vasta 1933 vuoden tammikuussa ja 70,000 markkaa saman vuoden maaliskuussa. 937,289: 35 markan määrästä oli 268,589: 35 markkaa tuloja orkesterin omista konserteista ja 668,700 markkaa tuloja avustamisesta näytännöissä ja konserteissa. Tulot oli talousarviossa arvioitu 1,055,000 markaksi.

Menot olivat vuonna 1932 2,785,507: 15 markkaa, josta palkkauksia 1) 2,539,455: 50 markkaa, konserttikuluja 179,236: 55 markkaa, nuotteja ja soittokoneita 46,970: 35 markkaa sekä muita kuluja 19,844: 75 markkaa. Menoarviossa oli varattu palkkauksiin 2,613,060 markkaa, konserttikuluihin 165,000 markkaa, nuotteihin y. m. 40,000 markkaa ja muihin kuluihin 29,000 markkaa. Lisämäärärahoja saatiin 8,876 markkaa.

Kuukausitilintarkastukset. Musiikkilautakunnan voimassa olevan johtosäännön mukaan taloudenhoitaja on velvollinen kuukausittain, viimeistään seuraavan kuukauden 5 päivänä, musiikkilautakunnalle antamaan kaksin kappalein laaditun tilin siihen kuuluvine todisteineen sekä vahvistetun kaavakkeen mukaisen taulun tuloista ja menoista. Niin pian kuin nämä asiakirjat oli annettu, toimittivat musiikkilautakunnan puheenjohtaja ja sihteeri jokaisen kuukauden alussa tilintarkastuksen, ja havaittiin näissä kuukausitilintarkastuksissa tilien aina olevan kunnossa ja kassan aseman pitävän yhtä tilikirjain kanssa.

1933 vuoden talousarvio. Syyskuun 5:ntenä päivätyn kirjelmän ohella musiikkilautakunta lähetti kaupunginhallitukselle vuoden 1933 talousarvio-

1) Tähän sisältyvät kaupunginvaltuuston kertomusvuodeksi määräämät palkanvähennykset, yhteensä 118,157: 50 markkaa, jotka kaupungin tilinpäätöksessä esiintyvät tulopuolella.

laskelmansa, jonka mukaan kaupungin lopullisten menojen kaupunginorkesterin voimassapidosta arvioitiin nousevan 1,466,685 markkaan.

Kaupungin avustamien laitosten valvonta. Musiikkilautakunnan asiana olevan kaupungin avustamien taidelaitosten työn valvonnan järjesti lautakunta samalla tavalla kuin edellisinä vuosina.

Teoston ja lautakunnan välinen sopimus. Säveltäjän tekijänoikeustointo Teoston ja lautakunnan välillä tehtiin edelleen kalenterivuodeksi 1932 sopimus, jonka mukaan Teosto myönsi lautakunnalle oikeuden 15,000 markan korvausta vastaan sallia kaupunginorkesterin konserteissa vuonna 1932 rajoittamattomassa määrässä esitettävän kaikkia sävelteoksia, joiden esittämisoikeutta Teosto edusti tai sopimusaikana tuli edustamaan, lukuunottamatta sopimuksessa lähemmin selostettuja sävellyksiä.

VI pohjoismaiset musiikkijuhlat. Lautakunta luovutti kustannuksitta kaupunginorkesterin käytettäväksi VI pohjoismaisten musiikkijuhlien konserteissa, jotka pääkaupungin orkesteriyhdistyksen 50-vuotisen olemassaoloon johdosta annettiin toukokuun 26—28 p:nä Suomen säveltaiteilijaliiton aloitteesta.

Professori Robert Kajanus jättää toimensa. Mainituissa musiikkijuhlissa kaupunginorkesterin johtaja professori Robert Kajanus viimeisen kerran johti orkesteria, koska hän, kuten tämän kertomuksen alussa mainitaan, erosi toimestaan kesäkuun 1 p:stä lukien. Kaupungin järjestämällä illallisilla orkesterin 50-vuotisjuhlan johdosta, johon myöskin orkesterin jäsenet oli kutsuttu, oli professori Kajanus sekä kaupungin johdon että musiikkilautakunnan ja vieraillevien ulkomaalaisten orkesterijohtajien, orkesterijäsenten ja yleisön taholta lämpimien suosiosoitusten ja kiitosten esineenä.

Tunnustukseksi professori Kajanuksen suuriarvoisesta työstä maamme suurimman orkesterihankkeen johtajana kaupunginvaltuusto myönsi hänelle vakinaisen eläkkeen lisäksi ylimääräisen eläkkeen.

Orkesterin käyttö oopperassa. Sittenkuin musiikkilautakunnan ja Suomalainen ooppera osakeyhtiön välillä helmikuun 16 p:nä 1931 laadittu, kaupunginorkesterin luovuttamista oopperan käytettäväksi koskeva sopimus¹⁾ oli oopperan puolelta irtisanottu loppuvaksi kesäkuun 1 p:ään 1932 mennessä ja lautakunta oli harkinnut kaupungin kannalta olevan edullisinta hyväksyä oopperan tarjouksen entisen sopimuksen jälleen voimaanastumisesta 75,000 markasta 70,000 markkaan alennetuin kuukausimaksuin, solmittiin oopperan kanssa uusi sopimus syyskuun 1 p:stä 1932 lukien.

Ulkoilmakonsertit. Kaupunginvaltuuston ulkoilmakonserttien järjestämiseksi kesä-, heinä- ja elokuussa myöntämä 25,000 markan määräraha jaettiin seuraavasti: 9,600 markkaa Suomen valkoisen kaartin soittokunnalle yhtä konserttia varten viikossa Kalliossa, Pasilassa ja Toukolassa; 9,600 markkaa Helsingin työväen soittokunnalle yhtä konserttia varten viikossa Hermannissa, Vallilassa ja Käpylässä; sekä 5,600 markkaa Helsingin suojeluskunnan soittokunnalle yhtä viikkokonserttia varten Kaivopuistossa ja Pihlajasaarissa.

Esiintulleista syistä siirrettiin Suomen valkoiselle kaartille myönnetty soittolupa Uudenmaan rykmentin soittokunnalle.

Kansankonsertit. Syyskauden alusta alkaen annettiin kaikki kansankonsertit Konservatoriossa, koska Työväentaloon järjestettyjen konserttien tulokset olivat olleet verraten huonot.

¹⁾ Ks. v:n 1931 kert. s. 125*.

Professori G. Schnéevoigt 60 vuotta. Professori G. Schnéevoigtin 60-vuotispäivän johdosta annettiin juhlakonsertti, johon kaupunginorkesteri luovutettiin maksutta.

Koulukonsertit ja kiertuematkat. Lautakunnassa tehtiin vuoden varrella pari huomiota ansaitsevaa aloitetta. Päätettiin näet 1933 vuoden alusta antaa orkesterikonsertteja koulunuorisolle tarkoituksenmukaisin ohjelmin n. kerran kuukaudessa lippujen hinnan ollessa mahdollisimman alhaisen. Jotta nämä konsertit muodostuisivat kuuntelijoille mielenkiintoisemmiksi ja hauskemiksi tuli asiantuntijan konserttien alussa antaa selostus esitettävistä musiikkikappaleista sekä orkesterin eri soittimista.

Vielä päätettiin periaatteellisesti hyväksyä orkesterin konsertoimista maaseudulla koskeva ehdotus.